

**UCHWAŁA NR XXXIV/647/13
RADY MIASTA OŚWIĘCIM**

z dnia 27 marca 2013 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na terenie miasta Oświęcim za rok 2012 wraz z wykazem potrzeb związanych z realizacją zadań w tym zakresie.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 135) -

Rada Miasta Oświęcim postanawia:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na terenie miasta Oświęcim za rok 2012 wraz z wykazem potrzeb związanych z realizacją zadań w tym zakresie, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

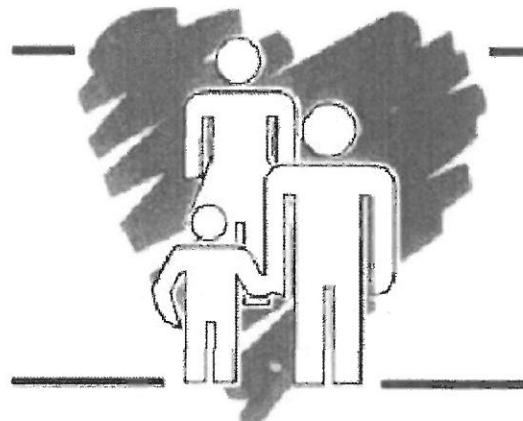
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Oświęcim.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Piotr Kuty

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXXIV/647/13
Rady Miasta Oświęcim
z dnia 27 marca 2013 r.

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na terenie miasta Oświęcim za rok 2012 wraz z wykazem potrzeb związanych z realizacją zadań w tym zakresie na terenie miasta Oświęcim

Marzec 2013 r

W dniu 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z Preambułą tej ustawy została ona uchwalona:

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

I. Podstawa prawna

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz. 135) zwana dalej „ustawą”

Zgodnie z Art. 176 ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona),
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy,
- 8) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

Podmiotem wyznaczonym przez gminę miasto Oświęcim do realizacji w/w zadań, jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Oświęcimiu, natomiast zadania związane ze

wsparciem rodziny polegającym na objęciu dziecka opieką w placówce wsparcia dziennego gmina może zlecać na podstawie art. 190 organizacjom pozarządowym i kościelnym.

II. Kierunki działań gminy miasto Oświęcim w zakresie realizacji zadania

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina miasto Oświęcim podjęła działania mające na celu zwiększenie skutecznej pomocy dla rodzin wieloproblemowych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. W tym zakresie udzielana była pomoc:

- * instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny,
- * placówek wsparcia dziennego.

Na terenie miasta Oświęcim podjęto działania mające na celu prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodzin ze środowisk zagrożonych marginalizacją i degradacją społeczną, poprzez intensywną pracę socjalną oraz współpracę między instytucjami pomocowymi. Analiza wyników monitoringu pozwoliła wyłonić szereg rodzin dysfunkcyjnych, wieloproblemowych, wśród których na szczególną uwagę zasługują rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Dogłębna analiza sytuacji tych rodzin pozwoliła na objęcie ich planem pomocy i wsparciem. Intensywna współpraca służb pomocowych i okołopomocowych (Sąd, Zespół Kuratorski, placówki oświatowe, Komenda Powiatowa Policji, organizacje pozarządowe) pozwoliła na zapewnienie zróżnicowanych form pomocy rodzinom przeżywającym trudności. Skuteczna praca metodą interdyscyplinarną dała gwarancję na udzielenie profesjonalnej pomocy i eliminowanie zjawisk społecznie niepożądanych. Celem tak pojętej współpracy było dążenie do zapobiegania sytuacjom kryzysowym rodzin z terenu miasta Oświęcim. Działania te dotyczyły:

1. pracy z rodziną , która prowadzona była w formie:

- * wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- * konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, głównie pedagogicznego i prawnego,
- * organizowania dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, poprzez tworzenie grup wsparcia lub grup samopomocowych.

2. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka, która polegała na:

- * objęciu dziecka opieką i wychowaniem w placówce opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego, przekształcających się obecnie w placówki wsparcia dziennego,

* objęciu rodziny przeżywającej trudności pomocą wolontariuszy w formie zagospodarowania czasu wolnego oraz wyrównywaniu braków edukacyjnych.

III. Praca z rodziną wieloproblemową

1. Rola asystenta rodziny

Dużą rolę w rodzinie, w szczególności z problemami opiekuńczo-wychowawczymi odegrali asystenci rodziny, którzy są zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu.

Działania asystenta rodziny opierają się na różnorodnych formach pracy środowiskowej i pracy socjalnej w środowisku zamieszkania, które są kierowane do rodzin wieloproblemowych, o niskim poziomie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny zmierzają do poprawy funkcjonowania rodziny, poprzez prawidłowe wywiązywanie się poszczególnych jej członków z ról społecznych, a w efekcie do jej usamodzielnienia. Niezależnie od problemów, z jakimi zmagala się rodzina, asystent działał w następujących obszarach:

- * pomocy w rozwiązywaniu podstawowych problemów socjalnych,
- * pomocy w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- * pomocy w rozwiązywaniu problemów opiekuńczych i wychowawczych,
- * wspierania aktywności społecznej,
- * motywacji mającej na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych,
- * pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zawodowej,
- * nauki gospodarowania swoim budżetem (trening budżetowy).

Rolą asystenta rodziny była pomoc podopiecznemu w dostrzeżeniu, uświadomieniu sobie swoich mocnych stron i posiadanych zasobów. Asystent dążył do ułatwienia rodzicom zrozumienia potrzeb dzieci, problemów i zawiedzionych oczekiwań. Ponadto motywował do dalszych działań zmierzających do rozwoju kompetencji społecznych i utrzymania uzyskanych efektów. Większość kontaktów asystenta z członkami rodziny miała miejsce w domach podopiecznych, dało to rodzinom poczucie pewności i bezpieczeństwa. Takie spotkania odbywały się 1-3 razy w tygodniu. Liczba rodzin, w których asystent rodziny prowadził prace, była uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań. Wszystkie działania podejmowane przez asystenta w przydzielonym środowisku, prowadzone były w oparciu o plan pracy, sporządzony wspólnie z rodziną oraz przy współpracy z pracownikiem socjalnym i specjalistą pracy z rodziną. Asystent rodziny współpracował z jednostkami administracji samorządowej,

instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami, specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, a także uczestniczył w posiedzeniach Zespołu ds. wspierania rodziny przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Oświęcimiu - grupy specjalistów wspierającej pracę asystenta rodziny. Intensywna praca asystentów rodziny z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze przyczyniła się do podniesienia kompetencji społecznych i wychowawczych rodzin objętych asystenturą.

Działania profilaktyczne realizowane przez Ośrodek skierowane były do rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych dysfunkcją. Kierunki tych działań zmierzały do:

- * położenia głównego nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, t.j. w rodzinie dziecka,

- * rozwoju placówek wsparcia dziennego, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, w których opiekunowie oraz specjaliści (np. psycholog, pedagog) pomagają dziecku, ale także współpracują z rodzicami,

- * wprowadzenia i wzmocnienia działań asystentów rodziny,

- * doskonalenia i rozwoju współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji (m.in. szkół, policji, służby zdrowia, pomocy społecznej, sądów), które miały kontakt z dzieckiem i jego rodziną.

Działania te skierowane były m. in. do rodzin wychowujących dzieci, niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

W pracy z rodziną ważna była koordynacja działań wszystkich instytucji i służb zobligowanych do wspierania rodziny.

Ośrodek umożliwił rodzinom wsparcie realizowane przez terapeutów w formie:

- * konsultacji w zakresie uzależnienia od alkoholu i narkotyków,

- * poradnictwa konsultanta ds. bezrobocia, związanego z poszukiwaniem pracy (w tym poprzez naukę pisania cv, wyszukiwania ofert pracy, kierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych, naukę autoprezentacji w kontakcie z potencjalnym pracodawcą itp.),

- * indywidualne konsultacje specjalistyczne: prawne oraz pedagogiczne.

Na przestrzeni dziesięciu miesięcy pracy asystentów rodziny (2 etaty) wsparciem objęto 29 rodzin o złożonych problemach. Intensywna praca asystentów rodziny przyczyniła się do ustabilizowania życia rodzinnego rodzin wieloproblemowych, w tym do utrzymania dzieci

w rodzinach biologicznych, poprawy wzajemnych relacji i więzi rodzinnych. Dotychczasowa praca asystenta przyczyniła się również do przywrócenia dziecka z placówki opiekuńczo-wychowawczej do rodziny biologicznej. Efekt ten osiągnięto m.in. poprzez terapię i edukację rodziny oraz czynny udział Ośrodka w pomocy ojcu rodziny samotnie wychowującemu 2 dzieci przy remoncie mieszkania, jak również poprzez zaangażowanie wolontariuszy do pomocy w zakresie udzielania korepetycji w nauce, aktywnego zagospodarowania czasu wolnego członków rodziny.

2. Poradnictwo specjalistyczne

W Ośrodku udzielane były bezpłatne konsultacje przez specjalistów dla rodzin tego wymagających, w związku z tym udzielono:

- * porad/konsultacji prawnych -142,
- * porad konsultacji pedagogicznych - 33,
- * porad/konsultacji terapeutycznych - 37,
- * porad i konsultacji w zakresie poszukiwania pracy - 23.

3. Trening kompetencji rodzicielskich

Ważnym elementem pracy z rodziną wieloproblemową był prowadzony cykl zajęć pedagogicznych w ramach Akademii Wychowania. Celem prowadzonych warsztatów było zdobycie i rozwijanie umiejętności, a w szczególności:

- * nauka odkrywania przez rodziców osobistych kompetencji, cech, właściwości i umiejętności przydatnych w życiu codziennym,
- * zdobywanie umiejętności rodzicielskich,
- * podniesienie kompetencji w zakresie komunikacji w relacji rodzic - dziecko,
- * wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za wychowanie własnego dziecka,
- * wspieranie rodziców w pełnieniu roli wychowawczo-opiekuńczej.

Zajęcia prowadzone były raz w tygodniu przez 2 godziny. Wymiana doświadczeń, elementy profilaktyczne i poszerzanie wiedzy w zakresie poprawnego funkcjonowania rodziny było dodatkową wartością w pracy na rzecz rodzin potrzebujących pomocy. Zorganizowano dwa cykle warsztatów w łącznej liczbie 20 godzin zegarowych, w których uczestniczyło 13 osób.

Świadczenie poradnictwa specjalistycznego, w tym m. in. pedagogicznego i prawnego, umożliwiło natomiast pokonywanie trudności, z jakimi borykały się rodziny dysfunkcyjne.

Obok działań profilaktycznych i zaradczych, Ośrodek zorganizował dla rodzin objętych asystenturą także działania o charakterze środowiskowym. Rodziny miały możliwość uczestniczenia w festynie rodzinnym z okazji Dnia Sąsiada (realizowanego w ramach POKL), ognisku integracyjnym, rodzinnej wycieczce kulturalnej do Kopalni Soli w Wieliczce, oraz w wycieczce dla najmłodszych na spektakl w Teatrze Banialuka. Dotychczasowe efekty działań wskazują na prawidłową i wzmożoną koordynację działań wszystkich instytucji i służb zobligowanych do wspierania rodziny oraz dają satysfakcję z wykonywanych zadań, w sytuacjach widocznej i pozytywnej zmiany funkcjonowania całej rodziny.

W roku 2012 w pieczy zastępczej zostało umieszczonych 7 dzieci, w tym w:

- * placówce opiekuńczo-wychowawczej - 1 osoba,
- * rodzinie zastępczej spokrewnionej - 2 osoby,
- * rodzinie zastępczej zawodowej - 3 osoby,
- * rodzinie zastępczej zawodowej - pogotowie opiekuńcze - 1 osoba.

W roku 2012 gmina miasto Oświęcim nie zawarła umowy na pełnienie funkcji rodziny wspierającej.

IV. Budżet zadania

Całkowity budżet przeznaczony na realizację zadania wynosił 122.567,90 zł (w tym dotacja w wysokości 22.177,10 zł otrzymana z budżetu państwa w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2012 "Asystent Rodziny") i został wykorzystany w sposób zgodny z harmonogramem wydatków. W ramach powyższych środków finansowych pokryto wydatki na wynagrodzenia dla 2 etatowych asystentów rodziny oraz 1/2 etatu specjalisty koordynującego zadania związane z wspieraniem rodziny. Ponadto, ze środków tych sfinansowano wynagrodzenia specjalistów w ramach zawartych umów cywilnoprawnych (prawnik, pedagog) oraz dokonano wydatków na materiały biurowe i doposażenia stanowisk pracy, jak i ich utrzymanie. Wydatki dotyczyły również pokrycia części kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej na podstawie postanowienia sądu.

V. Potrzeby w zakresie realizacji zadania

Mając na uwadze prawidłową realizację zadań w zakresie wspierania rodziny w gminie miasto Oświęcim, należy wskazać najistotniejsze potrzeby w tym zakresie:

- * utrzymać zatrudnienie wykwalifikowanej kadry asystentów rodziny - 2 etaty i zabezpieczyć możliwość stworzenia kolejnych etatów asystentów rodzin na wypadek

wydania większej liczby orzeczeń sądu o obowiązku współpracy rodziny problemowej z asystentem rodziny,

* zabezpieczyć środki finansowe na zlecenie prowadzenia placówki wsparcia dziennego na terenie miasta Oświęcim,

* zabezpieczyć środki finansowe na zatrudnienie specjalistów (m.in. pedagoga, prawnika, terapeuty w zakresie uzależnienia od alkoholu).

Piot Kuciński